Startnotitie subsidie- en accommodatiebeleid

Onderwerp	Startnotitie subsidie- en accommodatiebeleid
Datum	01 november 2022
Afdeling	Afdeling Ontwikkeling
Documentnummer	INT/22 - 511833
Zaaknummer	Z22 - 250678
Afdelingshoofd	J.J. Finke

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en aanpak

De gemeente Vught heeft in het coalitieakkoord "Een nieuwe start" haar visie verwoord op de wijze waarop zij haar maatschappelijke (beleids-)doelstellingen wenst te realiseren. Hierbij wordt met name ingegaan op de instrumenten subsidiebeleid en accommodatiebeleid[1] die in samenhang een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen. In deze startnotitie worden de kaders en uitgangspunten voor de verdere uitwerking van respectievelijk het subsidie- en accommodatiebeleid weergegeven, alsmede de wijze waarop beide beleidsvelden zich tot elkaar verhouden en met elkaar worden verbonden. Deze startnotitie wordt ter opinievorming aangeboden aan uw raadscommissie, waarna in 2023, met de startnotitie als richtlijn, de verdere ontwikkeling tot een subsidie- en accommodatiebeleid voor de gemeente Vught plaats zal vinden. Het streven is om het nieuwe subsidie- en accommodatiebeleid vanaf 1 januari 2024 van toepassing te laten zijn.

1.2 De begrippen subsidiebeleid en accommodatiebeleid

Over de onderwerpen subsidiebeleid en accommodatiebeleid is veel te zeggen. Dat zal in deze startnotitie, en in het verder te ontwikkelen beleid, ook gebeuren. In deze inleiding wordt volstaan met een korte duiding van beide begrippen en de samenhang ertussen.

Het *subsidiebeleid* dient de gemeente in staat te stellen om onder de juiste voorwaarden een passende financiële bijdrage beschikbaar te stellen aan organisaties die bijdragen aan de realisatie van inhoudelijke (maatschappelijke) beleidsdoelstellingen van de gemeente. Er dient sprake te zijn van een pakket van subsidiemogelijkheden (ook wel subsidieregelingen genoemd) waarbij geen zaken die vanuit het gemeentelijk maatschappelijke beleid van belang worden geacht over het hoofd worden gezien en waarbij sprake is van een goede balans tussen de eigen mogelijkheden van organisaties om financiële middelen te genereren en het financiële "zetje in de rug" van de gemeente dat dan nog nodig is. Daarbij dient sprake te zijn van zo eenvoudig mogelijke aanvraagprocedures en een proportionele (bij het verstrekken van publieke middelen van een bepaalde omvang passende) verantwoording.

[1] Waar in deze startnotitie wordt gesproken over "accommodaties" of "accommodatiebeleid" wordt bedoeld: "maatschappelijke accommodaties" of "maatschappelijk accommodatiebeleid" tenzij expliciet anders wordt aangegeven.

Bij *accommodatiebeleid* gaat het om de wijze waarop de gemeente omgaat met de accommodaties waar maatschappelijke activiteiten plaats vinden. In de meeste gevallen vindt eerst categorisering plaats: kleedkamers van een voetbalvereniging zijn niet te vergelijken met een grote multifunctionele welzijnsaccommodatie. Vervolgens wordt onder meer invulling gegeven aan de wijze waarop de gemeente om wil gaan met de vraag-aanbod verhouding en de spreiding van accommodaties, de tarieven, de invulling van beheer en exploitatie en de verschillende geldstromen per situatie (bijvoorbeeld afhankelijk van het eigenaarschap). Er wordt tenslotte een beleidsinstrumentarium ontwikkeld waarmee op een transparante en gestructureerde wijze kan worden omgegaan met alle aspecten die van belang zijn met betrekking tot maatschappelijke accommodaties.

Steeds meer gemeenten ontwikkelen *subsidiebeleid en accommodatiebeleid* in samenhang. Dit vanuit het besef dat zowel subsidies als maatschappelijke accommodaties geen doel op zich zijn, maar een middel om inhoudelijke maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Daar waar dit zonder de inzet van deze middelen niet, of in mindere mate, mogelijk zou zijn. Indien in samenhang invulling wordt gegeven aan beide beleidsvelden ontstaat integraal beleid, waarbij door de gemeente op optimale wijze, financieel en inhoudelijk, wordt bijgedragen aan het realiseren van deze doelstellingen.

1.3 Huidige situatie en afbakening

De gemeente Vught beschikt op dit moment over een subsidieverordening en een aantal subsidieregelingen. Het betreft de budgetsubsidie, de budgetbasissubsidie (zes categorieën van subsidiabele activiteiten), de stimuleringssubsidie (vijf subsidieprogramma's) en de projectsubsidie. Niet in een regeling opgenomen, maar wel beschikbaar is de waarderingssubsidie. Daarnaast is er nog een (separate) waarderingssubsidie voor de kern Helvoirt. Dit betreft de regeling van de gemeente Haaren die van toepassing was voorafgaand aan de gemeentelijke herindeling. Tenslotte is sprake van een beperkt aantal incidentele subsidies voor de gevallen waarin de regelingen niet voorzien.

De gemeente Vught beschikt op dit moment niet over een uitgewerkt accommodatiebeleid. Vraagstukken met betrekking tot accommodaties worden op dit moment op individuele basis behandeld en er worden afspraken gemaakt "op maat". Het college heeft als uitgangspunt geformuleerd dat het nieuwe accommodatiebeleid (dat derhalve wordt ontwikkeld in samenhang met de herijking van het subsidiebeleid) betrekking heeft op sportaccommodaties (zowel binnensport als buitensport), de wijk- en dorpspunten, sociaal culturele centra en multifunctionele (welzijns)accommodaties. Commerciële accommodaties, scholen, speeltuinen, andersoortig gemeentelijk vastgoed en bewegen in de openbare ruimte maken geen onderdeel uit van het beleid. Accommodaties in eigendom van derden waar maatschappelijke activiteiten plaats vinden én waar de gemeente een financiële relatie mee onderhoudt of zou kunnen onderhouden, maken wel onderdeel uit van het toekomstige beleid.

1.4 Doelstelling/resultaat

Aan de ontwikkeling van het nieuwe subsidie- en accommodatiebeleid is geen financiële taakstelling verbonden. De gemeente heeft als doel om de regie op het bijdragen aan de realisatie van maatschappelijke doelstellingen te versterken. Zowel subsidiebeleid als accommodatiebeleid dienen ondersteunend te zijn aan de organisaties die hier in Vught een rol in spelen en een

bijdrage aan leveren. Daarbij is transparantie een belangrijke voorwaarde. Ook dient een balans te worden gevonden tussen enerzijds uniforme uitgangspunten waar mogelijk en anderzijds maatwerk waar nodig.

1.5 Verrichte werkzaamheden en opbouw startnotitie

Om te komen tot deze startnotitie is een aantal werkzaamheden verricht. In eerste instantie is een inventarisatie/deskresearch uitgevoerd waarin alle relevante beleidsstukken, subsidieregelingen en andere subsidiedocumenten, aan maatschappelijke accommodaties gerelateerde informatie en andere relevante documenten zijn bestudeerd. Vervolgens zijn gesprekken gevoerd met de medewerkers van de gemeente die te maken hebben met subsidies en accommodaties alsmede de vier wethouders. Ook zijn gesprekken gevoerd met alle ontvangers van een budgetsubsidie en een budgetbasissubsidie en de exploitanten van de grote maatschappelijke accommodaties. De andere subsidieontvangers en eigenaars/exploitanten van kleinere accommodaties zijn uitgenodigd voor een inloopavond (er zijn twee identieke avonden georganiseerd). De bevindingen uit de hiervoor genoemde werkzaamheden hebben input gevormd bij het formuleren van kaders en uitgangspunten zoals opgenomen in deze startnotitie.

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 de context waarbinnen de beleidsontwikkeling zich afspeelt weergegeven. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- De inbedding van het beleid binnen de gemeentelijke organisatie.
- De kaders voor het te ontwikkelen subsidie- en accommodatiebeleid.
- Trends en ontwikkelingen met betrekking tot subsidies en accommodaties.
- De gesprekken met diverse betrokkenen.

Voor de overzichtelijkheid en transparantie worden in eerste instantie de uitgangspunten voor het subsidiebeleid en het accommodatiebeleid separaat weergegeven. In paragraaf 3.1 wordt ingegaan op de uitgangspunten die van toepassing worden verklaard op de herijking van het bestaande subsidiebeleid. Vervolgens gaat paragraaf 3.2 in op de uitgangspunten voor het nieuw te ontwikkelen accommodatiebeleid. In paragraaf 3.3 wordt aangegeven op welke wijze bij de verdere uitwerking en de uiteindelijke formulering van het subsidie- en accommodatiebeleid de integraliteit en onderlinge samenhang wordt gewaarborgd. In hoofdstuk 4 wordt tenslotte inzicht gegeven in de aanpak van het vervolgproces (paragraaf 4.1), de projectorganisatie en participatie die hierbij van toepassing is (paragraaf 4.2) en de verdere planning (paragraaf 4.3). Deze startnotitie wordt afgesloten met een aantal vragen die wij aan de raadscommissie voorleggen.

2. De context

2.1 De gemeentelijke rol

De gemeente Vught heeft in belangrijke mate een regierol bij het realiseren van maatschappelijke doelen. Dat impliceert derhalve dat de gemeente lang niet alles zelf doet. De opgave is om zoveel mogelijk gebruik te maken van het zelfregulerend vermogen en de kracht van de samenleving. Het subsidie- en accommodatiebeleid van de gemeente Vught is faciliterend hieraan.

2.2 Gemeentelijke kaders

Vanuit wettelijk perspectief speelt de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) in het *subsidiebeleid* een belangrijke rol. Vanuit het dualisme stelt de gemeenteraad kaders en het college geeft hier uitvoering aan. Met andere woorden: de gemeenteraad stelt de onderwerpen vast die voor subsidie in aanmerking komen. Het college bepaalt (binnen de door de gemeenteraad gestelde inhoudelijke en financiële kaders) aan wie voor welk bedrag en onder welke voorwaarden subsidie wordt verleend. Op verschillende terreinen is wet- en regelgeving van toepassing die van invloed is op maatschappelijke accommodaties en hiermee op *accommodatiebeleid*. Het betreft dan onder meer de Omgevingswet, de Arbowet, het Bouwbesluit, de Wet Milieubeheer en de APV.

Ook is de gemeente als gevolg van de decentralisaties (Wmo, Participatiewet en Jeugdwet) inmiddels verantwoordelijk voor vrijwel het hele sociale domein. Dit heeft ook sterke invloed op de financiële ondersteuning aan organisaties via subsidies en/of het zorgdragen voor de beschikbaarheid van accommodaties. Hiermee raakt de decentralisatietendens ook sterk aan het gemeentelijk subsidiebeleid en accommodatiebeleid.

De "paraplu" waaronder het (te ontwikkelen) subsidie- en accommodatiebeleid binnen de gemeente Vught kan worden gepositioneerd zijn het coalitieakkoord "Een nieuwe start" (inclusief uitvoeringsprogramma) en de Lokale Sociale Agenda (voor de ontwikkeling van de nieuwe LSA is inmiddels een startnotitie opgesteld). Binnen de gemeente Vught zijn diverse beleidsterreinen die een sterke relatie hebben met het subsidie- en accommodatiebeleid. Op een aantal beleidsterreinen is momenteel al sprake van beleid, op andere beleidsterreinen is inmiddels een startnotitie opgesteld of moet nog een aanvang met de ontwikkeling worden gemaakt. Aanpalend beleid betreft onder meer:

- Sportbeleid.
- Gezondheidsbeleid.
- Cultuurbeleid.
- De Lokale Educatieve Agenda (LEA).
- De Lokale Inclusie Agenda (LIA).
- Armoede- en Schuldenbeleid.
- Recreatie- en toerismebeleid.
- Vastgoedbeleid.
- Energie- en klimaatbeleid.

Deze beleidsterreinen, en met name de maatschappelijke beleidsdoelen die hierin zijn geformuleerd, vormen de input voor het nieuwe subsidie- en accommodatiebeleid. Subsidies en accommodaties zijn immers middelen die worden ingezet om maatschappelijke doelstellingen te behalen.

2.3 Trends en ontwikkelingen

Bij de ontwikkeling van (een startnotitie voor) het subsidie- en accommodatiebeleid is het goed om kennis te nemen van een aantal relevante trends en ontwikkelingen die landelijk worden geconstateerd. We onderscheiden onder meer, maar niet uitsluitend, de volgende ontwikkelingen in relatie tot subsidies en maatschappelijke accommodaties:

- Steeds meer gemeenten kiezen voor de ontwikkeling van een integraal subsidie- en accommodatiebeleid. Door deze twee beleidsterreinen in samenhang te hanteren kan een optimale bijdrage worden geleverd aan de realisatie van de gemeentelijke maatschappelijke doelstellingen.
- Steeds meer gemeenten sturen binnen het subsidie- (en accommodatie-) beleid op resultaten en effecten (outcome) en steeds minder vaak op aantallen (output). Een voorwaarde voor subsidies is dat de activiteiten aantoonbaar bijdragen aan de realisatie van maatschappelijke beleidsdoelen. Het ontwikkelen van een goede toetsings- en verantwoordingsmethodiek hoort hierbij, zodat duidelijk wordt waar publieke middelen aan zijn besteed en welke maatschappelijke prestaties hiervoor zijn geleverd.
- Aansluitend op het vorige punt vragen gemeenten in toenemende mate bredere maatschappelijke prestaties van subsidieontvangers en exploitanten van maatschappelijke accommodaties. Voorbeelden zijn het wijkcentrum waar naast verhuur van ruimten ook sprake dient te zijn van een echte ontmoetingsfunctie of de voetbalvereniging die zorg dient te dragen voor een verbetering van inclusiviteit en het signaleren van bijvoorbeeld armoedeproblematiek. Hier tegenover staat het toenemende besef dat vrijwilligers van maatschappelijke organisaties en verenigingen in dit opzicht ook niet overvraagd moeten worden. Zij hebben vaak hun handen al vol aan hun corebusiness/primaire activiteit.
- Er is sprake van een duidelijke ontwikkeling naar centraal gesitueerde multifunctionele maatschappelijke accommodaties. Op deze wijze ontstaat synergie op het gebied van ruimtegebruik en exploitatie. Belangrijker is wellicht nog dat het kansen biedt op het gebied van inhoudelijke wederzijdse versterking, samenwerking in activiteiten en programma's en ontmoeting tussen verschillende gebruikersgroepen.
- Het voorgaande punt kan op gespannen voet staan met het feit dat, conform de doelstellingen van de Wmo, mensen langer thuis blijven wonen en voorzieningen dicht bij huis nodig hebben. Het creëren van netwerken rondom deze mensen wordt dan ook steeds belangrijker. De toenemende behoefte aan mantelzorgers vormt daarbij een bedreiging voor door vrijwilligers gerunde maatschappelijke accommodaties.
- De afgelopen decennia lieten overheden steeds meer over aan het particuliere initiatief en beperkten zij zich tot de rol van regisseur of facilitator. Recentelijk ontstaat echter bij steeds meer gemeenten de overtuiging dat de mogelijkheden van maatschappelijke organisaties niet mogen worden overschat en dat ook de markt haar beperkingen kent.

2.4 In gesprek met diverse betrokkenen (participatie)

Zoals in paragraaf 1.5 is aangegeven heeft in dit stadium al een uitgebreide consultatie van betrokkenen plaats gevonden. Het betreft een interne consultatie van ambtelijke en bestuurlijke betrokkenen (zie paragraaf 2.4.1) en een externe consultatie van ontvangers van subsidies, exploitanten van maatschappelijke accommodaties en andere maatschappelijke organisaties (zie paragraaf 2.4.2).

De weergave in deze notitie van de bevindingen uit de gesprekken is een korte samenvatting die geen recht doet aan de schat aan informatie die door middel van de consultatie beschikbaar is gekomen. Bij de verdere beleidsontwikkeling in 2023 zal gebruik gemaakt van de veel uitgebreidere versie van de bevindingen. Daarnaast worden de organisaties dan uiteraard nogmaals betrokken bij het ontwikkelingsproces (zie ook paragraaf 4.2). Een overzicht van de

betrokkenen bij de interne en externe consultatie is opgenomen onder bijlage 1 bij deze startnotitie.

2.4.1 Interne consulatie (ambtelijk en bestuurlijk)

Er zijn persoonlijke gesprekken gevoerd met de ambtelijk medewerkers die direct of indirect te maken hebben met het subsidieproces en/of accounthouder zijn van organisaties die subsidie ontvangen. Ook is gesproken met medewerkers die te maken hebben met maatschappelijke accommodaties. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met de vier wethouders van de gemeente Vught.

De belangrijkste bevindingen uit de interne consultatie zijn:

- De ervaringen met de huidige wijze van subsidieverstrekking en het huidige subsidieproces zijn over het algemeen positief. Er is een brede overtuiging dat het huidige beleid zeker niet "op de schop" hoeft. Een herijking biedt echter wel de mogelijkheid en het momentum om gerichte verbeteringen aan te brengen
- Niet in alle gevallen is duidelijk welke subsidieregeling van toepassing is op een bepaalde activiteit c.q. organisatie. Ook is niet altijd eenduidig of een bepaalde subsidie zich leent voor meerjarige afspraken.
- Er is een brede wens om (nog) meer dan in de huidige situatie het geval is een directere verbinding te leggen tussen de te realiseren inhoudelijke maatschappelijke beleidsdoelstellingen en het subsidie-instrumentarium.
- Er wordt aangegeven dat met name het ontwikkelen van beleid op het gebied van maatschappelijke accommodaties wenselijk is maar dat ook gewaakt moet worden voor een te vergaande vorm van uniformering. Vanwege het grote verschil in aard en omvang van accommodaties en historisch gegroeide situaties maatwerk geboden. Ook is sprake van een historisch ontstane situatie, onder meer op het gebied van eigendom, waar niet zomaar mee gebroken kan worden.

2.4.2 Externe consultatie (gesprekken en inloopavonden)

Er zijn een kleine 50 persoonlijke gesprekken gevoerd met de ontvangers van budgetsubsidies en budgetbasissubsidies en met de exploitanten van de grotere maatschappelijke accommodaties. Daarnaast zijn er twee inloopavonden georganiseerd waarvoor alle subsidieontvangers waarmee niet persoonlijk is gesproken (ontvangers van stimuleringssubsidies, projectsubsidies, waarderingssubsidies en incidentele subsidies) en de organisaties die een kleinere accommodatie in eigendom hebben of exploiteren, zijn uitgenodigd. Nog eens ongeveer 50 organisaties hebben één van deze inloopavonden bezocht. Tijdens de gesprekken en de inloopavond zijn de vertegenwoordigers van de organisaties geïnformeerd over het ingezette proces en is het gesprek gevoerd over onderwerpen als het subsidieproces, de subsidievoorwaarden en de exploitatie van maatschappelijke accommodaties. De belangrijkste bevindingen uit de externe consultatie zijn:

- De meeste subsidieontvangers zijn tevreden tot zeer tevreden over de samenwerking met de medewerkers van de gemeente Vught en de te doorlopen procedure van onder meer aanvraag en verantwoording.
- Er is een aantal concrete suggesties gedaan om het proces verder te optimaliseren. Daarbij

geven meerdere organisaties aan dat zij er een voorkeur voor zouden hebben om meerjarige afspraken te maken met betrekking tor de subsidieverstrekking waar nu nog sprake is van een jaarlijkse cyclus (minder bewerkelijk, meer continuïteit).

- Een aantal organisaties geeft aan behoefte te hebben het relateren van de subsidies en te bereiken resultaten aan maatschappelijke doelstellingen. De indruk bestaat dat de gemeente soms wat blijft hangen in de "klassieke" wijze van subsidie verstrekken op basis van kwantitatieve doelstellingen/prestaties en te rigide voorwaarden.
- In een aantal gevallen wordt aangegeven dat binnen het subsidiebeleid het aspect duurzaamheid nauwelijks een plek heeft terwijl dat door de meeste betrokkenen als een zeer belangrijk onderwerp wordt beschouwd.
- Het ontbreken van een uitgewerkt accommodatiebeleid manifesteert zich in een aantal gevoerde gesprekken. Exploitanten van maatschappelijke voorzieningen geven aan dat het voor hen niet volledig duidelijk is hoe de gemeentelijke positionering ten opzichte van de eigen accommodaties zich verhoudt tot maatschappelijke accommodaties waar de gemeente geen eigendomspositie heeft.

3. Kaders en uitgangspunten

De in dit hoofdstuk gepresenteerde kaders en uitgangspunten zijn afgeleid uit de inzichten uit de verrichte werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 1 en 2 van deze startnotitie. In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de uitgangspunten voor de herijking van het subsidiebeleid en vervolgens op de uitgangspunten voor het nieuw te ontwikkelen accommodatiebeleid. In paragraaf 3.3 wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de integraliteit wordt gewaarborgd. Het subsidie- en accommodatiebeleid valt onder het bredere kader van het coalitieakkoord "Een nieuwe start" (inclusief uitvoeringsprogramma) en de Lokale Sociale Agenda.

3.1 Herijkt subsidiebeleid

Zoals in hoofdstuk 2 op diverse plekken is aangegeven, zijn de ervaringen met het bestaande subsidiebeleid overwegend positief. Er is echter ook een aantal aspecten waar aandacht voor wordt gevraagd en waar de herijking het momentum biedt om gerichte verbeteringen op deze aspecten te realiseren. Hier wordt door middel van de formulering van de uitgangspunten voor de herijking van het subsidiebeleid invulling aan gegeven.

Alvorens de uitgangspunten te formuleren is het goed om nog een algemene opmerking te maken. Uit diverse gesprekken, zowel tijdens de interne als tijdens de externe consultatie, blijkt dat er nogal wat verwarring is over begrippen als "effecten" en "outcome". De vrees bestaat dat het sturen op en het meten van effecten in de praktijk niet eenvoudig zal zijn. Toch bestaat er brede consensus om op onderdelen de huidige meer kwantitatieve "output-benadering" los te laten. Om deze reden wordt bij de uitgangspunten het sturen op maatschappelijke doelen als uitgangspunt genomen. Maatschappelijke doelen zijn duidelijk herleidbaar uit de inhoudelijke beleidsdocumenten op de in paragraaf 2.2 genoemde beleidsterreinen en zijn te relateren aan te leveren prestaties, activiteiten en resultaten. Op deze wijze is het mogelijk om concretere en beter meetbare voorwaarden en prestaties te verbinden aan de subsidie, terwijl veel meer dan in de bestaande situatie het behalen van maatschappelijke doelstellingen centraal wordt gesteld.

Het volgende kader wordt geformuleerd in de vorm van vijf uitgangspunten voor de herijking van het subsidiebeleid in 2023:

1. Het subsidieproces wordt nog verder geoptimaliseerd.

Bij het optimaliseren van het subsidieproces wordt gebruik gemaakt van externe en interne ervaringen met de huidige werkwijze. Hierbij is uitgangspunt dat geen geweld wordt gedaan aan de huidige goede ervaringen met het proces. Resultaat is een zo *gebruikersvriendelijk* mogelijk proces waarbij de eisen met betrekking tot aanvraag en verantwoording *proportioneel* zijn in relatie tot de complexiteit en omvang van de betreffende subsidie. Nader onderzoek wordt verricht naar de mogelijkheid voor en consequenties van het vergroten van het aantal meerjarige subsidies ten opzichte van het aantal jaarlijkse subsidies.

2. Het herijkte subsidiebeleid stuurt op maatschappelijke doelen

Vanuit de respectievelijke inhoudelijke beleidsterreinen wordt een overzicht opgesteld van de maatschappelijke doelstellingen die de gemeente nastreeft. Bij het maken van subsidieafspraken wordt altijd de relatie gelegd met deze doelen. Voorwaarde voor subsidieverstrekking is dat activiteiten aantoonbaar bijdragen aan het realiseren van minimaal één van de door de gemeente geformuleerde maatschappelijke doelen.

3. De subsidieregelingen zijn afgestemd op sturing op maatschappelijke doelen

Bij het vaststellen van de nieuwe subsidieregelingen dient rekening te worden gehouden met het uitgangspunt om te sturen op maatschappelijke doelen. Daarbij gaat het om de subsidie*mogelijkheden*, de *aard van de regelingen* en de *wijze en beoordeling* van aanvraag en verantwoording. Activiteiten die door de gemeente vanuit het maatschappelijk beleid van belang worden geacht, en die niet zonder bijdrage kunnen, dienen subsidiabel te zijn. Daarnaast wordt bepaald welke soort subsidies hier het best bij passen. Tenslotte wordt bepaald op welke wijze verantwoording plaats vindt om een goede toetsing van de geleverde prestatie in relatie tot de maatschappelijke doelstellingen mogelijk te maken.

4. Een subsidieaanvraag wordt in financiële samenhang beoordeeld

Er wordt een checklist ontwikkeld op basis waarvan een subsidieaanvraag in samenhang met andere sturingsinstrumenten en financiële mogelijkheden wordt beoordeeld. Zo wordt inzichtelijk gemaakt of er in voldoende mate sprake is van eigen inkomsten, bijvoorbeeld uit sponsoring en contributies. Tenslotte kunnen voorwaarden worden gesteld aan de verhouding tussen directe kosten en indirecte kosten van een subsidiabele activiteit.

5. Een subsidieaanvraag wordt getoetst op basis van een aantal concrete criteria

Een subsidie wordt uitsluitend verstrekt als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Het betreft aspecten waar door de gemeente Vught belang aan wordt gehecht. Op basis van de consultatie en ontwikkelingen elders kunnen de volgende aspecten op voorhand worden genoemd:

- Er dient sprake te zijn van *samenwerking* tussen organisaties of de mogelijkheden hiertoe dienen in ieder geval te zijn onderzocht.
- Er is sprake van activiteiten met een zo *duurzaam* mogelijk karakter.
- Het *profijtbeginsel* vormt uitgangspunt. Activiteiten worden zoveel mogelijk betaald door deelnemers/leden of er wordt aangetoond waarom dit niet mogelijk is.

- Er is sprake van voldoende *proportionaliteit* tussen de bijdrage die wordt geleverd aan een maatschappelijke doelstelling en de subsidie die wordt gevraagd.

Hieronder is het kader voor de herijking van het subsidiebeleid in de vorm van de hiervoor beschreven vijf uitgangspunten samengevat weergegeven.

1. **Het subsidieproces wordt nog verder geoptimaliseerd.**
2. **Het herijkte subsidiebeleid stuurt op maatschappelijke doelen.**
3. **De subsidieregelingen zijn afgestemd op het sturen op maatschappelijke doelen.**
4. **Een subsidieaanvraag wordt in financiële samenhang beoordeeld.**
5. **Een subsidieaanvraag wordt getoetst op een aantal concrete criteria.**

3.2 Nieuw accommodatiebeleid

Zoals in de korte samenvatting van de uitgevoerde consultatie in paragraaf 2.4 is weergegeven wordt het ontbreken van uitgewerkt beleid voor maatschappelijke accommodaties (al dan niet in eigendom van de gemeente) door diverse partijen gemist. Dit geldt voor diverse soorten maatschappelijke accommodaties zoals genoemd in paragraaf 1.3. Er is sprake van onduidelijkheid over de verdeling van taken en verantwoordelijkheden en er is met name ook een gebrek aan transparantie over gemeentelijke financiering (bij exploitatie, onderhoud en investeringen). Accommodatiebeleid moet leiden tot een transparante en beleidsmatige omgang met het maatschappelijk vastgoed binnen de gemeente Vught.

Het volgende kader wordt geformuleerd in de vorm van vijf uitgangspunten voor het ontwikkelen van accommodatiebeleid in 2023:

1. <u>De vraag-aanbod verhouding van accommodaties wordt geoptimaliseerd</u>

Er wordt een capaciteitsonderzoek uitgevoerd waaruit moet blijken of er sprake is van over- of ondercapaciteit bij de verschillende categorieën accommodaties waar het accommodatiebeleid betrekking op heeft en wat de verwachte ontwikkeling hierin is. Hierbij vormt uitgangspunt dat maatschappelijke accommodaties zoveel als mogelijk multifunctioneel kunnen worden gebruikt.

2. <u>Uitgangspunt is clustering waar mogelijk, spreiding waar nodig</u>

Er wordt derhalve op ingezet om accommodaties zo multifunctioneel mogelijk te gebruiken. Tevens wordt onderzocht in hoeverre het mogelijk is om een verdere clustering door te voeren van accommodaties. Uiteraard dient hierbij rekening te worden gehouden met de verschillende consequenties hiervan. Hierbij wordt apart aandacht besteed aan de spreiding van voorzieningen. Voor iedere kern zal een basis voorzieningenbestand worden gedefinieerd. Daarnaast zal worden bepaald voor welke voorzieningen (zoals momenteel de wijk- en dorpspunten) een verdergaande spreiding wenselijk is.

3. <u>Bestaande situatie met betrekking tot exploitatie en eigendom wordt geoptimaliseerd</u>

De wijze van beheer en exploitatie (beheersvorm) van de maatschappelijke accommodaties varieert fors. De gemeente heeft geen ambitie om meer accommodaties zelf te gaan exploiteren of exploitaties waarvoor de gemeente zelf verantwoordelijk is op afstand te plaatsen. De gemeente wil het accommodatiebeleid niet inzetten om te sturen richting een meer uniforme of overkoepelende beheersvorm. Wel wordt per (categorie) accommodatie inzichtelijk gemaakt of er

sprake is van (continuïteits-) risico's en of het beheer en de exploitatie kan worden geoptimaliseerd. Ook zal in principe niet worden ingezet op het (onderzoeken van de mogelijkheden voor) vervreemden of aankopen van maatschappelijk vastgoed. Bij de realisatie van nieuwe maatschappelijke accommodaties zal de gemeente het eigendom behouden en daar de meest passende wijze van exploitatie aan verbinden. Uitgangspunt bij het voorgaande is dat de primaire verantwoordelijkheid voor een accommodatie en het beheer en de exploitatie ervan bij de eigenaar ligt.

4. Er komen transparante (financiële) afspraken voor beheer en exploitatie

Er wordt gewerkt aan transparante (financiële) afspraken op het gebied van beheer en exploitatie. Gezien de bestaande verschillen op dit gebied (en ook in het eigendom) is dit niet eenvoudig. Inzicht in de onderhoudskosten, de exploitatiekosten en tarieven en subsidies helpt daarbij. De structuur van toerekening van de kosten aan de exploitanten c.q. beheerders wordt voor alle gemeentelijke gebouwen gelijk gemaakt. Waar andere constructies gelden, maar waar de accommodatie wel in stand gehouden moeten voor maatschappelijke activiteiten, wordt maatwerk geleverd via subsidies. Het is daarbij wel de ambitie om zoveel mogelijk op activiteitenniveau te subsidiëren.

5. De ambitie is een zo duurzaam en toegankelijk mogelijk accommodatiebestand

Op het gebied van duurzaamheid en toegankelijkheid is de gemeente Vught ambitieus. Nieuwe accommodaties worden zo duurzaam en toegankelijk mogelijk gerealiseerd (energieneutraal) en bestaand gemeentelijke vastgoed wordt (verder) verduurzaamd en toegankelijk gemaakt. Over de kosten en opbrengsten worden afspraken gemaakt met de exploitant of gebruiker. Bij oudere gebouwen die (op termijn) aan vervanging toe zijn worden proportionele maatregelen genomen. Ook hierbij geldt dat de primaire verantwoordelijkheid bij de eigenaar ligt.

Hieronder is het kader voor de ontwikkeling van het accommodatiebeleid in de vorm van de hiervoor beschreven vijf uitgangspunten samengevat weergegeven.

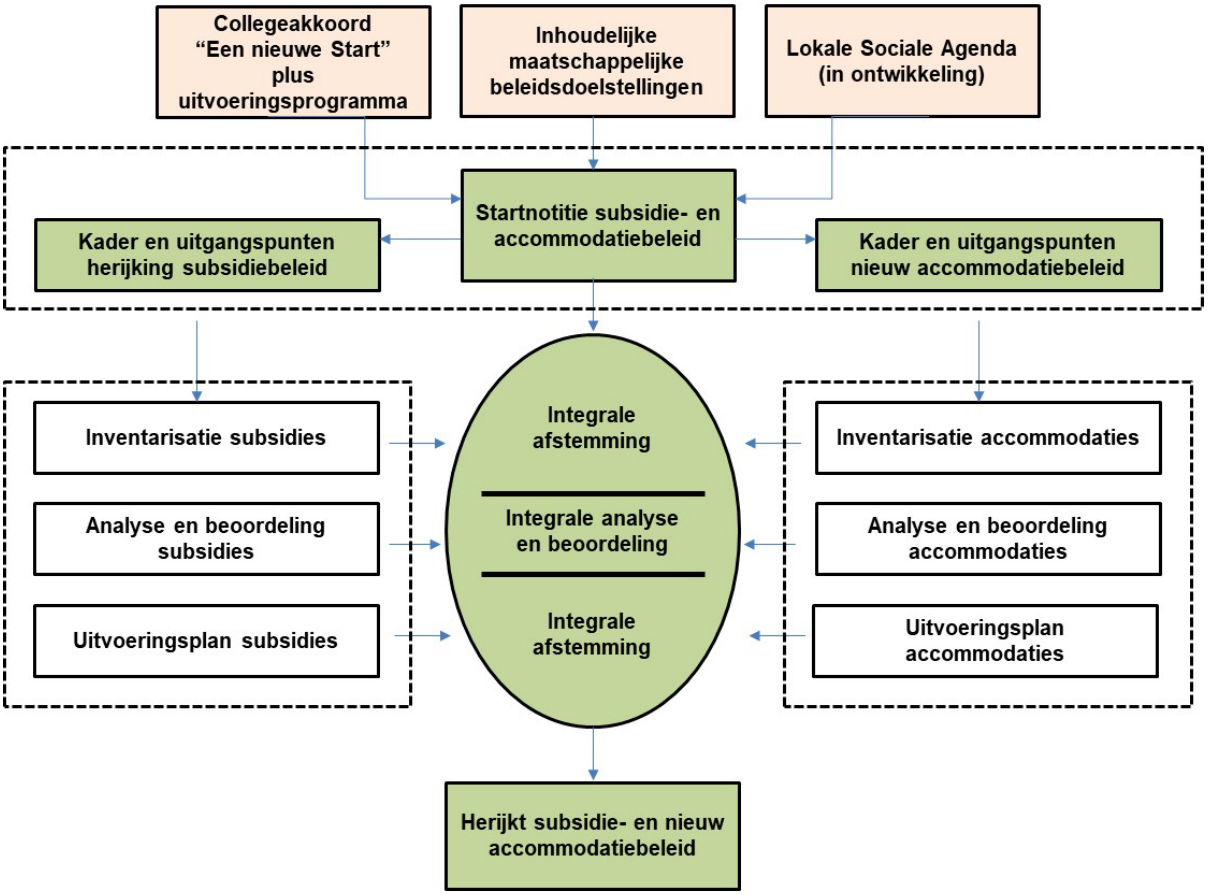
1. **De vraag-aanbod verhouding van accommodaties wordt geoptimaliseerd.**
2. **Uitgangspunt is clustering waar mogelijk, spreiding waar nodig.**
3. **De bestaande situatie m.b.t. exploitatie en eigendom wordt geoptimaliseerd.**
4. **Er komen transparante (financiële) afspraken voor beheer en exploitatie.**
5. **De ambitie is een zo duurzaam en toegankelijk mogelijk accommodatiebestand.**

3.3 Integratie subsidie- en accommodatiebeleid en resultaat

Zowel subsidies als accommodaties zijn middelen die een gemeente kan inzetten om maatschappelijke doelstellingen te realiseren die zonder de inzet van deze middelen niet gerealiseerd zouden kunnen worden. Door beide instrumenten in samenhang te beschouwen en beleid op te ontwikkelen kan de inzet geoptimaliseerd worden. Hierbij kan worden gedacht aan het optimaliseren van de relatie tussen subsidies en huurtarieven of het integraal afstemmen van subsidiestromen met de kosten van exploitatie en instandhouding van maatschappelijke accommodaties (al dan niet in eigendom van de gemeente).

Het beoogde resultaat van de beleidsontwikkeling binnen de hiervoor beschreven kaders en

uitgangspunten is subsidiebeleid in samenhang met accommodatiebeleid dat optimaal bijdraagt aan de realisatie van de maatschappelijke doelstellingen. In onderstaande figuur (maar ook in hoofdstuk 4) wordt aangegeven op welke wijze de afstemming tussen het onderdeel subsidies en het onderdeel accommodaties tijdens de beleidsontwikkeling wordt gewaarborgd.

Figuur 2: Ontwikkeling subsidie- en accommodatiebeleid in samenhang

4. Aanpak, participatie en planning

4.1 Aanpak

Nadat er door het instemmen met deze startnotitie richting is gegeven aan de verdere uitwerking van het subsidie- en accommodatiebeleid kan de uitwerking daadwerkelijk ter hand worden genomen. Zonder hierop vooruit te willen lopen zal in ieder geval (zoals ook al op hoofdlijnen is weergegeven in figuur 2 in paragraaf 3.3) sprake zijn van uitwerking op de volgende onderdelen:

<u>Subsidiebeleid:</u>

- Inventarisatie huidige subsidieverordening, subsidieregelingen en subsidies.
- Analyse en toetsing huidige subsidieverordening, subsidieregelingen en subsidies.
- Ontwikkeling herijkte verordening.
- Ontwikkeling herijkte/nieuwe subsidieregelingen en -voorwaarden.

- Optimalisering subsidieproces per regeling.
- Ontwikkeling toetsingsinstrumentarium (subsidies versus doelstellingen).
- Ontwikkelen beleidsdocument subsidiebeleid.

Accommodatiebeleid:
- Inventarisatie huidige maatschappelijke accommodaties en situatie met betrekking tot eigendom, beheer en exploitatie (en tarieven c.q. geldstromen).
- Capaciteitsonderzoek huidige accommodaties en toetsing over- of ondercapaciteit.
- Analyse en toetsing huidige spreiding van de maatschappelijke accommodaties.
- Analyse en toetsing huidige situatie eigendom, beheer en exploitatie en tarieven en geldstromen.
- Ontwikkeling beleidsdocument maatschappelijk accommodatiebeleid.

Samenhang subsidie- en accommodatiebeleid
- Voortdurende afstemming tussen beide beleidsontwikkelingen
- Op onderdelen integrale behandeling en beleidsvorming.

4.2 Projectorganisatie/participatie

Ook bij de beleidsontwikkeling wordt in lijn met hetgeen binnen de gemeente Vught gebruikelijk is, zorg gedragen voor een zorgvuldig ingericht participatietraject. Hierbij wordt een klankbordgroep gevormd bestaande uit een aantal nader te bepalen partijen die hetzij een omvangrijke subsidie ontvangen, hetzij eigenaar en/of exploitant zijn van een grotere maatschappelijke accommodatie. Ook sportverenigingen worden uitgenodigd zich hierin te vertegenwoordigen. De klankbordgroep komt tijdens het ontwikkelingsproces een aantal maal bijeen en wordt in de gelegenheid gesteld te adviseren met betrekking tot de beleidsontwikkeling.

Er wordt ook een tweetal inloopbijeenkomsten georganiseerd waarvoor alle stakeholders worden uitgenodigd die ook in het traject dat heeft geleid tot de voorliggende startnotitie een uitnodiging hebben ontvangen voor de gesprekken of de inloopavond. Het betreft alle subsidieontvangers en de exploitanten van de maatschappelijke accommodaties in de gemeente Vught. Tijdens de inloopavonden worden de stakeholders op de hoogte gesteld van de voortgang van het traject en worden zijn in de gelegenheid gesteld hierop een reactie te geven en input te leveren.

4.3 Planning

De planning is erop gericht om het herijkte subsidiebeleid en het nieuwe accommodatiebeleid uiterlijk in december 2023 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aan te bieden. Om de planning goed in de tijd weg te kunnen zetten verdient het aanbeveling in januari 2023 een aanvang te maken met de beleidsontwikkeling. Dit betekent dat de projectorganisatie al eind 2022 zal worden ingericht. Voor de zomer van 2023 zal de gemeenteraad worden geïnformeerd over de voortgang.

4.4 Vragen aan uw raadscommissie

De volgende vragen worden aan de raadscommissie voorgelegd.

- Uit de brede consultatie maken wij dat het opstellen van een nieuwe subsidiebeleid niet past bij de wensen en behoeften en dat een herijking volstaat. Hierbij worden gerichte verbeteringen aangebracht in het proces, kunnen ontbrekende beleidsthema's worden meegenomen en kunnen verbindingen worden gelegd met maatschappelijke doelstellingen. Deelt u deze opvatting?
- Het accommodatiebeleid wordt afgebakend, waarbij beleid wordt ontwikkeld voor sportaccommodaties (zowel binnen- als buitensport), wijk- en dorpspunten, sociaal culturele voorzieningen en multifunctionele centra. Deelt u deze afbakening?
- Deelt u de kaders voor het herijkte subsidiebeleid als richting voor de verdere uitwerking hiervan in afstemming met de genoemde doelen uit beleidsnota's en de uitkomsten van het participatieproces?
- Deelt u de kaders voor het nieuwe accommodatiebeleid als richting voor de verdere uitwerking hiervan in afstemming met de genoemde doelen uit beleidsnota's en de uitkomsten van het participatieproces?
- Deelt u de uitgangspunten voor het te doorlopen participatieproces voor de herijking van het subsidiebeleid en het te ontwikkelen accommodatiebeleid?
- Deelt u de gewenste versterking van het subsidie- en accommodatiebeleid door de integratie van beide beleidsterreinen?

Bijlage 1 Consultatie (intern/extern)

Interne consultatie (gesprekken)	Externe consultatie (gesprekken)	Externe consultatie (inloopavonden)
Functie	***Organisatie***	***Organisatie***
Beleidsadviseur Sport en Bewegen	Anders Bezig Zijn (ABZ)	55+ Helvoirt
Beleidsadviseur Economie, Recreatie en Toerisme	Battle Axe	Badminton club Shuttle
Beleidsadviseur ontwikkeling	Bibliotheek Vught	Badminton Combinatie Smash Vught
Beleidsadviseur Erfgoed en Cultuurhistorie	Buddyhulp Noordoost Brabant	Belangenvereniging Ouderen Vught
Beleidsadviseur Jeugd en Onderwijs	Cromvoirtse Fanfare	Biljartclub De Baarzen
Strategisch adviseur	De Rode Rik 2.0	Buurtbusvereniging Helvoirt
Beleidsadviseur Sociaal Domein	De Scheve Schup	Centrummanagement
Senior Beleidsadviseur	De Speeldoos	Comité Helvoirt
Medewerker Vastgoed en Grondzaken	DePetrus	Cromvoirtse Fanfare
Regisseur Vastgoed en Grondzaken	Dierenambulance	CV Dommelboarzendurp
Medewerker Accommodatieverhuur	Elzenburg	Daylight Vocal Group
Medewerker Vastgoed en Grondzaken	Erfgoed Vught	Gilde St Barbara Sint Sebastiaan
Projectmedewerker Subsidies	Farent	Harmonie Kunst Adelt
Beleidsmedewerkers Ontwikkeling	HALT	Hartveilig
Vier wethouders	Harmonie Kunst en Vriendschap	Helvoirts Kamerkoor
	HelvoirThuis	Hockeyclub MOP
	IJsbaan	Jeugd Aktief
	Jeugdfonds Sport en Cultuur	Jeugdnatuurwacht Vught
	Kamp Vught	Jeugdwerk Rozenoord
	Kids (stichting)	JJ Carnaval
	Lambertuspodium	KansPlus Bossche Ommelanden
	Leergeld	Lefh
	Maurick College	Leijeruiters
	MEE	Novalis (directeur)
	Met Je Hart Den Bosch Vught	Prins Hendrik
	MOVE	Projectkoor Brabant
	MusiCare	Samenspel
	Muziek Dans Musical (MDM)	Scouting JEEP Vught-Zuid
	Onze Musical	Scouting Prins W. van Oranje
	Open Joodse Huizen	Scouting Vught-Noord
	Organisatie	Senioren vereniging Cromvoirt/ Distelberg
	Ouderen Samen	Seniorenbus/Erfgoed Vught
	Plaza Cultura	SOC Cromvoirt
	RADAR	SOC Helvoirt - Keiespellers
	Rode Kruis Den Bosch	Speeldoos
	Seniorenbus	St 6 min zone Helvoirt
	Slachtofferhulp Nederland	St. Catharina Gilde
	Talentis	St. St. Nicolaas Vught
	Vivent	Stichting TinH (exploitant HelvoiThuis)
	Voedselbank	Tandemclub
	Vughterstede (geheugencafé)	Werkplaats-Theater
	Vughts Museum	Wij Omarmen
	Werkgroep Edith Stein	
	Ypse GGZ	
	Zorgoppas	